

A FINGÁS JÓTÉKONY HATÁSAI RÓL

Si fartus venter crepitu lucante laborat,
Ars te sanabit, vento spiracula dando.
Flatum ne retine; propellitofortier hostem.
Rumbulus, & Ructus, Crepitus, Strepitusq; juvabunt.

A hölgyek kedvéért fordításban:

Mikor csikorgó szél nyomasztja,
A legkínzóbb, hogyha halasztja.
Préselje ki hátsójából,
Meggyszabadul fájdalmától.

Az elmúlt években, mióta az egyszerű, tápláló és egészséges szerecsendiós pirítós reggeli fogyasztását felváltotta a kávézás és a teázás ártalmas szokása, megfigyelték, hogy olyan nyavalyák egész sora ütötte fel a fejét – levertség, hisztéria, mész stb. néven –, melyeket elődeink alig ismertek, nálunk meg olyan gyakori, mint a himlő. Tüneteitől a gyengébbik nem szenved a legsúlyosabban, az alábbiakban részletezett okokból kifolyólag. Semmi szín alatt sem szeretném, ha azzal vádolnának, hogy pocskondiázní tervezem a kellemes nedűket, vagy akár egy szikrányit is elvonnék az italoknak amúgy jogosan kijáró magasztalásból, hiszen ezzel önmagam ellen fordítanám a hölgyek haragjának teljes tüzéségét, ezért muszáj a következőket felhoznom a frissítők védelmében: először is, kellemes kikapcsolódást biztosítanak, hiszen a figyelmet két vagy három óra hosszat is lekötik, a hölgyek különben nem

tudnának mit kezdeni idejükkal, másodsorban kihozza szervezetükben a pletyka nevű, általában élesen maró szeszélyt, melynek hosszú ideig való elfojtása fekélyhez vezethet emlékezetükön; harmadszorra pedig elősegíti az információ szabad áramlását, melybe nem lenne egyéb lehetőségük bekapcsolódni, mivel megfosztották őket a kávéházba vagy a tőzsdére járás lehetőségétől. Azonban, miként a legnagyobb áldásnak is gyakran kellemetlenség a velejárója, ahogy a szívderítő bor egyben értelmi képességeinktől is megfoszthat, ha nem fogyasztjuk kellő körültekintéssel, az üdös és kellemes folyadékok is okozhatnak balszerencsés következményeket, melyek megelőzése a szóban forgó nem esetében esszém első számú célja. Mivel az italokat forrón szűröcsölik, általában ugyanannyi levegőt szívunk magukba, mint folyadékot, ami szél – mivelhogy az illendőség az alsó átjárót elzárja –, mikor a természet az ellenkezőjét kívánná, visszahúzódik a belekbe, a gyomorba, majd a fejbe, ahol előidézi a többnyire idegességnek betudott borzasztó tüneteket, melyeket egyszerűen megelőzhetett volna a kellő időben kieresztett fing. Hasonlóképpen ezt gyanítják a kvékerizmus és a vakbuzgóság első számú kiváltó okaként, Hudibras megállapítása szerint:

Mint a betegesen elzárt szél,
Mely kis fingként serteptérel,
Ám fejre megy, ha elfojtják,
Így születnek a próféták.

Ezért elsősorban a fing természetét és lényegét vizsgálom meg közelebbről.

Másodsorban bemutatom elfojtásának káros következményeit.

Harmadsorban bebizonyítom jogszerűségét.

Negyed-, és utolsósorban pedig felvázolom az ilyen jellegű fesztelen szabadság megannyi előnyét.

Először is, értelmiségi körökben gyakran vitatott kérdés a fíng szubsztanciájának szellemi vagy anyagi mivolta. A metafizika professzorai melegen érvelnek szellemi természetével, ám a naturalisták ezt hevesen vitatják. A neves Mr. Boyle* is példaképp hozza fel, amikor az anyag roppant körmönfontóságáról beszél, hiszen a hidrosztatikai mérlegen egy búzaszem ezredét sem nyomó fíng egyetlen perc alatt képes úgy kitágulni, hogy egy hatalmas szalon teljes légkörét betölti.

A kémikusok az alkotóelemeire történő lebontás által igyekeztek megvizsgálni természetét, de éppolyan illékonyak és ugyanolyan nehezen megfoghatónak találták, mint a higanyt; mindegyikük úgy tartja, hogy éteres kénben gazdag, amely feltételezésüket arra az elsöprő effektusra alapozzák, amiként kifejti hatását a szaglószervre, valamint megerősíti őket ebben kéken égő lángja, melyet kísérleteik során figyeltek meg.

Cartesius is filozófiája alapelemeként veti fel a kérdést, és hogy egy kissé megfűszerezze, a *Materia Subtilis* névre kereszteli; miután rendszerét a francia ízlés szerint kisütötte, ínyükre való pikáns hozzávalóval fejezi be. Ám

* Robert Boyle (1627–1691); ír kémikus és természetfilozófus, a londoni Királyi Társaság (Royal Society) egyik alapítója és 1680-tól elnöke. Szigorú puritán vallású tudós.

anyaga éppoly balszerencésnek bizonyult, mint a salétrom annak a szerzetesnek az elegyében, aki először fedezte fel a puskaport, hiszen amint kieresztette, a levegőbe repítette az egész rendszerét, és szétduzzasztotta a bölcseletét.

A matematikusok a naturalisták és a metafizikusok között kanyargó középutat választották. Elismerik, hogy a fíng egy eddig oszthatatlan tényező, ezért egy matematikai pont nevét adták neki, mivel nincs se hossza, se szélessége, se vastagsága.

Ezért én a következőképpen definiálom a fíngot: „az állott, sós vízű duzzasztó szomszédságából, a bélsáros gyógyvizek lágy melegénél kipárolgó nitro-légies kigőzölés, ami egy mikrokozmoszmi lombik orrán át, erősen kozmás szaggal ritkítva és szublimálva végül a hajtokészesség nyomóereje által a hátsó fertályon át préselődik ki”.

Másodszorra, miután elmagyaráztam a fíng természetét és mibenlétét, a következőkben az elnyomásának káros hatásait vizsgálom meg, melyek mindannyiunk tapasztalatai szerint majdhogynem nyilvánvalóak, hiszen retrográd mozgása által hascsikarást, hisztériát, korgást, bőföggést, mélabút stb. idéz elő. Az erősebb alkatú nőknél a bőbeszédűség által teljes mértékben képes kiszellőzni, ami egyben arra is magyarázatot ad, hogy miért beszédesebbek a nők a férfiaknál. A költő megállapítása szerint:

A szavaknak az anyja a szél,
Ha útját állod, visszabeszél.

Innen ered a népszerű közmondás is: *beszélj vagy szellems!*, ami akár az egyik úton, akár a másikon, de mindenképpen a szellőztetés szükségességére utal.

A néhai Özvegy Szépfingné szükségességének a példája is meggyőzően alátámasztja elméletemet, aki fiatalkorában túlzásba vitte a klistélyozást, ezért hátsó fertálya igencsak kitágult és ellazult, ami annyira meggyöngítette visszatartó képességét, hogy szabadon átjárhatott rajta a szél, és úgy kimerítette a készleteit, hogy nyelve motollájának a beindításához már nem maradt elegendő.

A gyakran és indokolatlanul előtörő nevető- és sírógörcs (a hisztériában szenvedők szokásos szimptomája) nyilvánvalóan a visszafojtás következménye, mivel a szeles pára a nevetést elősegítő izmokba húzódik, felpuffasztja és hahotázásra ingerli ezeket, ám amennyiben a gőz a fejbe száll, a hideg, mélabús szervezet kondenzálja, és a szemem keresztül könnyek formájában lepárolja.

Harmadszorra, remélem senki sem fog civódni velem a fingás jogszerűségét illetően, míg nem mutatnak fel egy ellene szóló törvényt, ami biztosan lehetetlen feladat – ahol pedig nincs törvény, ott törvényszegés sincs. A kánonjog (ha nem tévedek) hangosan kiáll mellette, úgy tűnik, hogy a természet törvénye is a mi oldalunkon áll, és bár a polgári törvénnyel látszólag ellentétes, I. Jakab király lépéseket tett a szóban forgó rendelet szigorának enyhítésére, mivel egy fiatalember a jelenlétében vesztette életét egy visszatartott fing következtében, ezért az uralkodó azonnal a következő nagybetűs feliratot helyezte a kapuja fölé:

ITT SZABAD A FINGÁS.

Cambden pedig egy Baldwin (*le Pêteur*, azaz: a Fingó) nevű férfi Suffolk megyei Hemingstonban található földjén fedezte fel, milyen nagy becsben tartották a fingot az ókoriak, ugyanis egyik tisztségük abból állt, hogy a kijelölt napon az udvarnál megjelenjenek és végrehajtsák a *saltus, sufflatus & bumbulus*, vagyis bohóckodás, pöf-feszkedés és fingás mutatványát. Az nem mentség, hogy a fingás ellentétes a hagyományokkal, hiszen ugyanaz a tekintély, aki az abroncsos alsószoknyát meghonosította, bizonyára divatba hozhatja a fingást is; és mi egyéb kéne ahhoz, hogy felkapott szokásnak tűnjék, minthogy a város egy ünnepelt szépsége jó példával bevezesse. A szomszédos nemzetek divatját és öltözékét meglehetősen nyíltan imitáljuk, bár ebből a számunkra számos előnyt tartogató szempontból inkább nevetéses és visszamaradott helyzetünk: hiszen a fing szabad polgár Hollandia összes önkormányzású városában. Mevrouw Durr Van Fing, Rotterdam polgármesterének a felesége éppen olyan büszke farágyúja jó hírére, mint a mi kis-asszonyaink édes hangjukra vagy bájos pöszeségükre, s éppolyan szorgosan mutatja be előadásait, mint utóbbiak a fehér kacsójukat, drága gyűrűiket vagy csinos kis hüvelykujukat. A francia hölgyek pedig fenntartják, hogy a szabados társalgás éppoly kevéssé ségyenletes és megbotránkozató a budin, mint a szalonban.

Miután igazoltam a fingás jogszerűségét, és bemutattam elnyomásának balszerencsés következményeit, negyedszerre rá szeretnék térni a hölgyek számára az ilyen jellegű korlátlan szabadság nyújtotta előnyökre. Először is megszabadítja őket a már említett kórságok terjengős katalógusától, melyek mögött igazoltan a szóban forgó ok áll, ami ön-

magában is elegendő indokkal szolgálhatna arra, hogy az egészségüket nagy becsben tartók megfogadják a javaslatot. Ezenfelül éppolyan üdvössé varázsolja a borsófőzeléket, mint a mézeskalácsot, a palackozott almabort olyan ártatlanná, mint a likőrt. Sőt, Daffy elixírének* az árát is le fogja nyomni, és hatalmas összegeket spórol meg a hölgyeknek a hashajtó és a szalmiákszesz költségeit illetően, hiszen önmaguk gyógyszerészeivé válhatnak, orvosságuk elkészítése pedig éppen úgy fogja facsarni orrukat, mint a repülőssős üvegcséjük. A vidámság előmozdítására is kiváló: már láttam olyat, hogy egyetlen elszabadult fing félórás kacagást idézett elő. A *Röhögj és bízzál* című könyv szerzője megállapítja, hogy a nevetés felettébb épületes gyakorlat. Dr. Trombitás *A zene alapjairól* írt értekezésében kiemeli, hogy a harmónia felfedezése tulajdonképpen annak a megfigyelésnek köszönhető, miszerint a különböző méretű emberek fingása más és más zenei hangokat ad ki. Míg az egyik „G-durr”-t fingott, a másikat „F-durr”-ral hallották visszarecsegni, összhangjuknak a kvint nevet adták, de a fúvós hangszer elnevezés is innen ered, szintúgy a dupla fagott első kitervelése. Így hát viszonylag egyszerűen összeállíthatnánk egy fingós zenekart, csak a különböző méretű embereket kellene sorba állítani, mint a harangokat vagy az orgona sípjait – ami teázáskor sokkal szórakoztatóbbnak bizonyulna a pletykázásnál, mivel belsők legédesebb harmóniáját engednék szabadjára. Akkor azt a hölgyet tartanák a legkellemebb társaságnak, aki válaszával a legfürgébb, és ha a háta mögött jó a híre, az csakis az érdemei mellett szólhat.

* Thomas Daffy egyházi gyógynövényelixírje minden nyavalya gyógyítására, amiről azt tartották, hogy hashajtó hatású.

Miután elmagyaráztam a fingás szabad gyakorlásának megannyi jótékony hatását, azt hiszem nem szükséges további érveket felsorakoztatnom a hölgyek számára, saját könnyebbségük, érdekük és szórakoztatásuk is ezt kívánja. Így hát máris berekesztem az ülepem, és zárom soraim:

Hallottunk már szelet rabul ejtve
A föld mélyéről felnyekeregve
Kiutat keresve törni-zúzni,
Láttunk mindent fájdalomban úszni.
Városok süllyednek a repedésbe,
Míg népek merülnek feledésbe.
Még mindenkit megmenthetne,
Ha egy aprót szellentene:
Csikarás, komorság, hisztéria
Mind a könnyelmű elnyomás baja.
Egy liba is nyert már csatát,
Tisztelje hát meg a farát!
Mert megőrzi szívét-lelkét
És testének egészségét.
Megvéd még az ellenségtől,
Ha támadónk fél a seggtől.
Hogy ne érjen váratlanul,
Töltsd meg ágyúd ott legalul.